

BV Rendement

Dit artikel wordt u aangeboden door BV Rendement

BV Rendement is het nieuws- en adviesmagazine voor directeuren-grotaandeelhouders en ondernemers in het mkb. In BV Rendement leest u 13 keer per jaar praktische artikelen over onder meer fiscale wet- en regelgeving, financiële zaken en arbeidsrechtelijke onderwerpen én alle overige actuele informatie met betrekking tot uw bedrijfsvoering.

BV Rendement biedt u onder andere:

- nieuws over veranderende wet- en regelgeving;
- rubrieken met concrete adviezen en tips die u direct in de praktijk kunt brengen;
- artikelen over ondernemerskwesties als het gebruikelijk loon, de auto van de zaak en ontslagrecht;
- wekelijkse e-mailservice met het allerlaatste nieuws;
- een aanvulling op de inhoud van elke uitgave met praktische, online tools.

Kijk voor meer informatie of een proefabonnement op www.rendement.nl/bvblad

BESLAG LEGGEN OP DE INHOUD VAN TELEFOONS, LAPTOPS OF DE 'CLOUD'

Bewijzen opeisen

Juridische procedures wint u doorgaans niet met handige trucjes, maar op basis van de feiten. Punt is alleen dat die feiten nogal eens verborgen worden gehouden. Een (oud-)werknemer die bijvoorbeeld bedrijfsgeheimen lekt of fraudeert, loopt daar niet mee te koop. Als u alleen maar aanwijzingen heeft voor zulk gedrag, zult u een procedure nooit winnen. U heeft bewijs nodig. En dat bewijs is verrassend makkelijk te verkrijgen.

U kunt namelijk beslag leggen op de inhoud van iemands telefoon, laptop, inbox of wat voor (gevoelige) data dan ook. Zo'n beslag op data moet natuurlijk geheim blijven. Als u het beslag aankondigt of als een rechter er vragen over gaat stellen, zal de ander snel de data verwijderen en heeft het beslag geen zin meer. De beslaglegging komt dus als een totale verrassing voor degene die het treft. Dat kan intimiderend zijn. Het betekent namelijk dat er plotseling een deurwaarder binnenstapt, samen met een IT-expert en soms ook vergezeld door de politie. Telefoons en computers moeten worden ingeleverd en daarvan worden ter plaatse kopieën gemaakt. Er mag heel veel niet. Op grond van de privacyrichtlijn AVG kunt u nog

geen e-mailadres achterhalen van iemand die probeert zich te verstoppen. Met het leggen van bewijsbeslag mag er vooral heel veel wél. Het is een enorme inbreuk op iemands privacy, maar het kan ook heel nuttig zijn.

Forceren

De procedure gaat als volgt. Uw advocaat vraagt de rechtbank toestemming om zogeheten 'conservatoir bewijsbeslag' te mogen leggen. Daarvoor dient hij een stuk in waarin hij omschrijft wat het probleem is, welk bewijs gezocht wordt en welke data dat bewijs mogelijk bevat en dus in beslag genomen moeten worden. Denk aan e-mails aan de concurrent met bedrijfsgeheimen, bankover-

schrijvingen en correspondentie over een fraude (het afstemmen van valse facturen). Als dat een redelijk verhaal is, geeft de rechtbank toestemming om beslag te leggen, zónder de andere partij te horen. Het moet tenslotte een verrassing blijven. Vervolgens geeft uw advocaat de deurwaarder opdracht om het bewijs te gaan halen. De deurwaarder belt netjes aan en vraagt of hij binnen mag komen, maar als er niet opengedaan wordt of als er niemand thuis is, zal de politie hem helpen om de toegang te forceren. De deurwaarder neemt een IT'er mee die een exacte kopie maakt van de digitale gegevensdragers die hij aantreft. Als u weet dat de informatie te vinden is op een specifieke laptop, kunt u dat benoemen, maar u kunt ook kiezen voor alle digitale gegevensdragers. De deurwaarder gaat dan zelf op zoek.

Wachtwoord

Het hoeft bij bewijsbeslag overigens niet te gaan om digitale data. Als er in een bureaula nuttige documenten liggen of papieren bankafschriften, gaan die ook gewoon mee (als u tenminste de rechtbank heeft gevraagd om ook aantekeningen en schriftelijke stukken mee te mogen nemen).

De meeste laptops zijn beveiligd met een wachtwoord. En vaak staat de informatie die u zoekt niet eens op de laptop zelf, maar ergens in de 'cloud', waarvan de toegang ook weer beveiligd is. Dat is geen probleem. Als u de rechtbank vraagt om toestemming voor het beslag, vraagt u daarbij ook meteen een veroordeling van de bezitter van de laptop om mee te werken. Diegene moet dan wachtwoorden verschaffen en toegang geven tot de inbox, de cloud en wat verder nodig is.

Inzage in interne stukken via bewijsbeslag

Het omschrijven van een concreet belang voor bewijsbeslag kan best ver reiken. Als u dat maar duidelijk genoeg omschrijft, krijgt u zo nodig zelfs toestemming om beslag te leggen op vertrouwelijke stukken van het Openbaar Ministerie (OM). Dat lukte een aantal advocaten die de indruk hadden dat het OM in zijn onder-

zoek gebruikmaakte van e-mails tussen advocaten en hun cliënten. Dat mag niet, want zulke correspondentie is uiterst vertrouwelijk. De advocaten hadden aanwijzingen dat het OM dit verboden middel gebruikte, maar zonder toegang tot de interne stukken is dat niet te bewijzen. Nu dus wel.

FOKKE & SUKKE VREZEN EEN INVAL

WIJ BEWAREN
ONZE DATA ALTIJD
IN EEN OUDE SOK

...ONDER ONZE
MATRAS.

U vraagt de rechtbank om aan de medewerking een flinke dwangsom te verbinden. Voor iedere dag dat de bezitter niet meewerkt, moet hij een bedrag betalen van bijvoorbeeld € 5.000.

Kluis

Helaas krijgt u daarna niet de gekopieerde data mee naar huis om daar eens in alle rust in te kunnen gaan neuzen. De kopieën gaan in de kluis van een bewaarder, vaak de deurwaarder of de IT'er. Het bewijs ligt daar veilig en uw tegenpartij kan niets meer verwijderen. Dat is het primaire doel van de beslaglegging. Stap twee is dat u in de data de 'smoking gun' vindt waar u naar zoekt. U mag daar niet zelf naar zoeken. U moet een verzoek indienen bij de rechtbank waarin u uitlegt hoe u de documenten wilt laten doorzoeken. Vaak gebeurt dat aan de hand van een lijst met zoektermen. U stelt een lijst op met namen en begrippen die te maken hebben met het bewijs dat u zoekt. Aan de rechter legt u uit waarom

deze termen zo relevant zijn voor het bewijs dat u zoekt. Denk aan bepaalde contactpersonen of zelfs aan een specifiek bedrag. Als er voor € 598.344,22 gefraudeerd is, wilt u alle bestanden zien waarin dat bedrag voorkomt.

Als het onderzoek-verzoek een redelijk verhaal is, krijgt u toestemming de data te laten doorzoeken op deze onderwerpen. Dat wordt gedaan door een IT-specialist, die u zelf moet uitkiezen en betalen. De stukken die hij verzamelt, ontvangt u. Uit de stukken kan bijvoorbeeld blijken dat uw contractspartij zich niet aan de afspraken houdt. Als sprake is van fraude ziet u misschien wie daarbij betrokken zijn en waar de opbrengst naartoe gegaan is. Zulk bewijs zou u nooit in handen hebben gekregen zonder beslaglegging.

Kostbaar

Soms is de tweede stap, het doorzoeken van de data, niet eens meer nodig. De eigenaar van de data weet namelijk zelf ook wel wat daarin aangetroffen zal wor-

den. Hij kan dat afwachten, of gewoon een behoorlijke regeling met u treffen en bijvoorbeeld uw schade vergoeden. Het hele traject, inclusief gang naar de rechter en de inschakeling van experts, kan snel worden doorlopen, denk aan een week of acht. Maar bedenk wel dat het een kostbaar project is. U bent snel duizenden euro's verder voordat u het gezochte bewijs in handen heeft. Maar als uit dat bewijs blijkt dat de ander allerlei onrechtmatige acties heeft uitgevoerd, draait hij ook op voor de kosten van het beslag. Bewijsbeslag is geen geschikte methode als u een werknemer ervan verdenkt dat die wat kantoorspullen mee naar huis heeft genomen. Het is al een ander verhaal als een werknemer kostbare knowhow steelt om daarmee een eigen onderneming op te zetten die concurreert met die van u.

Nieuwsgierigheid

U zult geen toestemming krijgen om zomaar wat rond te kijken in stukken waar 'misschien' iets interessants in staat. Ook niet als er echt wel iets aan de hand is. U moet een direct en concreet belang aantonen. Zo kreeg een ontslagen bankdirecteur in dit verband geen toestemming om de onderlinge correspondentie in te zien van de deskundigen die het functioneren van het bestuur hadden onderzocht. Daar zou best iets interessants in aangetroffen kunnen worden, maar dat is niet het criterium. U moet laten weten waar u specifiek naar op zoek bent en waarom u daar belang bij hebt (zie ook het kader). Ter illustratie: 'ik vermoed dat A fraudeert' is te vaag. Concreet genoeg is: 'ik vermoed dat A technische tekeningen heeft doorgestuurd naar concurrent B'. Degene bij wie u beslag wilt leggen, hoeft niet per se de partij te zijn met wie u een conflict heeft. Soms gaat het juist om data bij een derde. Ook dan kunt u gewoon beslag laten leggen, als u maar voldoende duidelijk maakt wat, los van nieuwsgierigheid, uw belang is.

Bert van Mieghem, advocaat bij Wybenga Advocaten, e-mail: vanmieghem@wybenga-advocaten.nl